

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň Mgr. Daniely Zemanové a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **J. V.**, zastoupený obecným zmocněncem Mgr. J. N., proti žalovanému: **Krajský úřad kraje Vysočina**, se sídlem Žižkova 57, Jihlava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 8. 2007, č. j. KUJI 55354/2007, sp. zn. PS 8045/2007 PS/169/IP/2, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **J. T.**, zastoupená JUDr. Jakubem Vozábem, advokátem se sídlem Na Pankráci 449/11, Praha 4, o přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, o kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 5. 10. 2009, č. j. 57 Ca 62/2007 - 100,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se osoba zúčastněná na řízení (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení v záhlaví uvedeného usnesení Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým tento soud rozhodl o tom, že stěžovatelka není osobou zúčastněnou na řízení ve věci žaloby proti rozhodnutí vydanému Krajským úřadem kraje Vysočina (dále jen „žalovaný“) dne 9. 8. 2007, č. j. KUJI 55354/2007, sp. zn. PS 8045/2007 PS/169/IP/2. Citovaným rozhodnutím žalovaný jako odvolací orgán zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Městského

úřadu Havlíčkův Brod, odboru dopravy (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 22. 5. 2007, zn. DOP-Př-105-1026/07 a DOP-Př-104-1026/07, a toto rozhodnutí potvrdil. V rozhodnutí správního orgánu I. stupně byl žalobce výrokem I. uznán vinným ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. h), § 22 odst. 1 písm. i), § 49 odst. 1 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“), kterého se dopustil porušením § 4 písm. a) a b) a § 41 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“). Výrokem II. bylo řízení o přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. h) a § 22 odst. 1 písm. i) zákona o přestupcích, kterého se měla dopustit stěžovatelka, zastaveno na základě § 76 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích, neboť její spáchání skutku nebylo dostatečně prokázáno.

V kasační stížnosti ze dne 2. 11. 2009, proti výše uvedenému usnesení krajského soudu, stěžovatelka namítá nezákonnost rozhodnutí krajského soudu spočívající v nesprávném posouzení právní otázky tímto soudem v předcházejícím řízení. Stěžovatelka nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že by nebyla osobou zúčastněnou na řízení podle § 34 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Takový závěr považuje za zjevně chybný. Nesouhlasí s tvrzením krajského soudu, že rozhodnutím žalovaného nebyla nijak dotčena její práva, když v citovaném rozhodnutí nebylo přezkoumáváno její jednání. Stěžovatelka má za to, že ze správního spisu je zřejmé, že žalobce způsobil stěžovatelce škodu na majetku a na zdraví. Domnívá se, že za situace, kdy je osobou poškozenou přestupkovým jednáním žalobce, má právní zájem na výsledku přestupkového řízení vedeného proti žalobci a taktéž na výsledku soudního přezkumu výroku I. rozhodnutí žalovaného. Z tohoto důvodu je dotčena na svých právech, zejména na právu na náhradu způsobené škody. Stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalobce ke kasační stížnosti zaslal vyjádření ze dne 20. 11. 2009, ve kterém především uvádí, že vzhledem k tomu, že řízení o přestupku proti stěžovatelce bylo pravomocně ukončeno, přestala tak stěžovatelka splňovat materiální podmínku dle § 34 odst. 1 s. ř. s. a není osobou zúčastněnou na řízení. Podle žalobce proto není kasační stížnost důvodná.

Stěžovatelka na toto vyjádření reagovala vyjádřením ze dne 1. 12. 2009, v němž namítá, že zrušením rozhodnutí žalovaného na základě žaloby žalobce může být dotčena na svých právech, neboť v takovém případě by zanikl její nárok na náhradu škody proti zaměstnavateli žalobce. Stěžovatelka tvrdí, že není zúčastněna na řízení ve věci žaloby žalobce z důvodů, že by snad mohla být viníkem předmětné dopravní nehody, ale jako poškozená v důsledku přestupku spáchaného žalobcem.

Ze správního a soudního spisu je patrné, že dne 21. 2. 2007 došlo na silnici č. I/38 v km 144,009 v obci Havlíčkův Brod na ulici Lidická k dopravní nehodě, o níž bylo zahájeno přestupkové řízení se žalobcem a se stěžovatelkou jako účastníky této nehody. Toto přestupkové řízení vyústilo ve vydání výše uvedeného rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 22. 5. 2007, zn. DOP-Př-105-1026/07 a DOP-Př-104-1026/07. Proti tomuto rozhodnutí, resp. výroku I., kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. h), § 22 odst. 1 písm. i), § 49 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích, kterého se dopustil porušením § 4 písm. a) a b) a § 41 odst. 1 zákona o silničním provozu, podal žalobce odvolání k žalovanému. Proti výroku II., kterým bylo řízení o přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. h) a § 22 odst. 1 písm. i) zákona o přestupcích, kterého se měla dopustit stěžovatelka, zastaveno na základě § 76 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích, stěžovatelka odvolání nepodala, a proto tento výrok rozhodnutí nabyl právní moci.

Žalovaný potvrdil rozhodnutí správního orgánu I. stupně a odvolání žalobce do výroku I. zamítl. Proto žalobce podal žalobu proti rozhodnutí žalovaného. Krajský soud vyzval stěžovatelku výzvou ze dne 1. 11. 2007, č. j. 57 Ca 62/2007 - 15 (dále jen „výzva“), zda bude v řízení vystupovat jako osoba zúčastněná na řízení, přičemž stěžovatelka reagovala kladně a zaslala krajskému soudu své vyjádření k žalobě (vyjádření ze dne 15. 3. 2008). Krajský soud věc posoudil a rozhodl ve prospěch žalobce, neboť dospěl k závěru, že správní orgány dosud náležitě nezjistily skutečný stav věci. Rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 8. 2007, č. j. KUJI 55354/2007, sp. zn. PS 8045/2007 PS/169/IP/2, proto pro vady řízení zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení rozsudkem ze dne 23. 4. 2008, č. j. 57 Ca 62/2007 - 45.

Proti rozsudku krajského soudu podala stěžovatelka jako osoba zúčastněná na řízení kasační stížnost ze dne 2. 6. 2008, v níž tvrdila, že krajský soud dospěl k nesprávnému právnímu závěru, když zrušil rozhodnutí žalovaného v celém rozsahu pro vady řízení spočívající v nedostatečném zjištění skutkového stavu.

Nejvyšší správní soud při přezkumu tohoto rozsudku krajského soudu postupoval podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., z něhož vyplývá, že *Nejvyšší správní soud je vázán důvody kasační stížnosti; to neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné [§ 103 odst. 1 písm. c)] nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné [§ 103 odst. 1 písm. d)], jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné.* Nejvyšší správní soud přezkoumal v tomto smyslu předmětný rozsudek a dospěl k závěru, že rozhodnutí krajského soudu je zatíženo vadou způsobující nezákonnost jeho rozhodnutí, neboť z rozsudku krajského soudu není patrné, z jakého důvodu krajský soud považoval stěžovatelku za osobu zúčastněnou na řízení, a to především vzhledem k tomu, že jak odvolací řízení správní, tak řízení soudní bylo vedeno

toliko ve vztahu k výroku I. rozhodnutí správního orgánu I. stupně, tedy pouze ve vztahu k žalobci. Z odůvodnění rozhodnutí žalovaného ani krajského soudu totiž nikterak nevyplývá, že by se vyjadřovaly k právům a povinnostem stěžovatelky. Nejvyšší správní soud považoval za nutné, aby krajský soud tuto otázku o postavení stěžovatelky jako osoby zúčastněné na řízení zodpověděl v dalším řízení a svůj názor rovněž řádně zdůvodnil. Ve světle předestřené považoval za nadbytečné se do té doby věcně zabývat uplatněnými námitkami stěžovatelky. Rozsudek krajského soudu ze dne 23. 4. 2008, č. j. 57 Ca 62/2007 - 45, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

V tomto dalším řízení krajský soud vázán názorem zdejšího soudu posoudil otázku, zda je stěžovatelka osobou zúčastněnou na řízení ve věci žaloby žalobce proti rozhodnutí žalovaného, a vydal výše uvedené usnesení ze dne 5. 10. 2009, č. j. 57 Ca 62/2007 - 100, ve kterém rozhodl, že stěžovatelka není osobou zúčastněnou na řízení v předmětné věci. K danému závěru dospěl na základě toho, že žaloba byla podána proti rozhodnutí žalovaného, kterým bylo potvrzeno rozhodnutí správního orgánu I. stupně ve výrokové části I., která se týkala pouze jednání žalobce. Proti výroku II. o zastavení přestupkového řízení ve věci stěžovatelky nebylo odvolání podáno, a proto nabylo právní moci. Stěžovatelka tedy nemůže být osobou zúčastněnou na soudním řízení podle § 34 s. ř. s., neboť vzhledem k tomu, že na základě žaloby mělo být přezkoumáno toliko rozhodnutí žalovaného ve věci protiprávního jednání žalobce, nemohla být stěžovatelka na svých právech nijak přímo dotčena.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené usnesení krajského soudu z důvodů v této stížnosti uplatněných a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud vycházel především z následujících ustanovení.

Podle § 34 odst. 1 s. ř. s. osobami zúčastněnými na řízení jsou osoby, které byly přímo dotčeny ve svých právech a povinnostech vydáním napadeného rozhodnutí nebo tím, že rozhodnutí nebylo vydáno, a ty, které mohou být přímo dotčeny jeho zrušením nebo vydáním podle návrhu výroku rozhodnutí soudu, nejsou-li účastníky a výslovně oznámily, že budou v řízení práva osob zúčastněných na řízení uplatňovat.

Podle § 34 odst. 4 s. ř. s. soud usnesením vysloví, že ten, kdo se domáhá postavení osoby zúčastněné na řízení, a podmínky pro to nesplňuje, není osobou zúčastněnou na řízení.

Nejvyšší správní soud se nejdříve zabýval procesním postupem krajského soudu. Ze soudního spisu je patrné, že se krajský soud domníval, že stěžovatelka je osobou zúčastněnou na řízení, a proto ji vyzval výše uvedenou výzvou, aby se

vyjádřila, zda bude uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení. Nicméně na základě rozsudku Nejvyššího správního soudu, který dospěl k závěru, že krajský soud řádně nezduvodnil, z jakého důvodu považoval stěžovatelku za osobu zúčastněnou na řízení, rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení pro vady řízení mající vliv na zákonnost rozhodnutí, krajský soud, vázán tímto rozsudkem Nejvyššího správního soudu, tuto otázku zvážil a dospěl k závěru, že stěžovatelka není osobou zúčastněnou na řízení. Za takové situace mu nezbylo, než na základě výše uvedeného § 34 odst. 4 s. ř. s. vydat usnesení, kterým vyslovil, že stěžovatelka není osobou zúčastněnou na řízení ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 8. 2007, č. j. KUJI 55354/2007, sp. zn. PS 8045/2007 PS/169/IP/2. V takovém procesním postupu neshledává zdejší soud žádné pochybení. Otázkou tedy zůstává, zda krajský soud předmětnou otázku, zda je stěžovatelka osobou zúčastněnou na řízení, posoudil správně.

Ze soudního spisu vyplývá, že stěžovatelka má za to, že jako osoba poškozená je osobou zúčastněnou na řízení, neboť má zájem na tom, jak bude v řízení o žalobě žalobce rozhodnuto, a že tímto rozhodnutím jsou přímo dotčena její práva na náhradu škody. Nejvyšší správní soud se s daným názorem neztotožňuje, naopak je toho názoru, že krajský soud věc posoudil správně, když vydal usnesení o tom, že stěžovatelka není osobou zúčastněnou na předmětném řízení. Z výše uvedeného ustanovení § 34 s. ř. s. totiž vyplývá, že osobou zúčastněnou na řízení může být pouze osoba, jejíž práva a povinnosti byly rozhodnutím žalovaného dotčeny přímo. Vzhledem k tomu, že v daném případě bylo napadeným rozhodnutím žalovaného rozhodováno pouze o vině žalobce, nelze přímé dotčení stěžovatelčiných práv konstatovat. Má-li jít o přímé dotčení práv osob zúčastněných na řízení, je nutno, aby byla právní sféra těchto osob skutečně bezprostředně zasažena. Právě předestřené vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2008, č. j. 7 Ans 3/2008 - 133, ve kterém je uvedeno, že „osoby zúčastněné na řízení musí splňovat materiální požadavky, tj. že by byly přímo dotčeny ve svých právech a povinnostech vydáním, resp. nevýdáním, rozhodnutí. Je nutné, aby tyto osoby byly předmětným rozhodnutím skutečně přímo dotčeny a nestačí, aby se jednalo např. jen o nepřímé ovlivnění jejich práv“. Z uvedeného je zřejmé, že musí jít o přímé dotčení práv a povinností, přičemž u pouhého nepřímého dotčení, jak tomu je rovněž v dané věci, nelze o postavení osoby zúčastněné na řízení uvažovat. Stejný závěr vyplývá z usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 6. 2003, č. j. 5 A 31/2001 - 41 (publikované pod č. 9/2003 Sb. NSS), na něž krajský soud ve svém usnesení odkázal, v němž byl vysloven právní názor, že „osobou zúčastněnou na řízení podle § 34 odst. 1 s. ř. s. může být pouze ten, kdo byl přímo dotčen ve svých právech a povinnostech vydáním napadeného rozhodnutí nebo tím, že rozhodnutí nebylo vydáno, a ten, kdo může být přímo dotčen jeho zrušením nebo vydáním podle návrhu výroku rozhodnutí soudu. Domáhá-li se postavení osoby zúčastněné na řízení jiná osoba s odůvodněním, že v dalším soudním řízení proti témuž žalovanému napadá podobné rozhodnutí jí se týkající a obě věci mají shodný právní základ, není materiální podmínka podle citovaného ustanovení splněna a správní soud vysloví, že taková osoba

není osobou zúčastněnou na řízení.“ Domnívá-li se tedy stěžovatelka, že při rozhodování krajského soudu v předmětné věci žalobce budou přímo dotčena její práva z titulu postavení osoby poškozené a z titulu případného řízení o náhradě škody, nelze se s takovým závěrem ztotožnit.

Závěr krajského a Nejvyššího správního soudu, že stěžovatelka není osobou přímo dotčenou na svých právech a povinnostech rozhodnutím krajského soudu ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 8. 2007, č. j. KUJI 55354/2007, sp. zn. PS 8045/2007 PS/169/IP/2, kterým bylo rozhodnuto pouze o vině žalobce, podporuje rovněž rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2009, č. j. 9 As 61/2008 - 46, v němž je uvedeno, že „posuzování viny a trestu obviněného z přestupku se nachází mimo sféru ovlivnitelnou procesní aktivitou poškozeného jako účastníka řízení, neboť toto je – jak již bylo řečeno – svěřeno výlučně do rukou státu, který naplňuje veřejný zájem na stíhání jednání naplňujícího znaky skutkových podstat přestupků. Poškozený tedy nemá subjektivní veřejné právo na to, aby byla správním orgánem vyslovena vina obviněného z přestupku, a tudíž nemůže být dotčen na svých právech tím, když takové rozhodnutí není správním orgánem vydáno, resp. je vydáno rozhodnutí jiné (...) Tímto rozhodnutím totiž není poškozený žádným způsobem zkrácen na svém právu domáhat se cestou občanskoprávní žaloby náhrady škody vůči tomu, kdo byl v původním řízení obviněn z přestupku, a v občanském soudním řízení pak navrhopvat důkazy k prokázání svého tvrzení, že uvedená osoba za způsobenou škodu skutečně odpovídá. Pokud přestupkové řízení neskončilo rozhodnutím o tom, že byl spáchán přestupek, a kdo jej spáchal, soud v občanském soudním řízení není výsledkem takového přestupkového řízení vázán (§ 135 odst. 1 o. s. ř. a contrario)“.

Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí soudu přezkoumal v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. a ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost stěžovatelky není důvodná, proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 1 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatelka v soudním řízení úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Účastníkům řízení podle obsahu spisu žádné náklady řízení nevznikly, proto soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. ledna 2010

JUDr. Radan Malík
předseda senátu